

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Сітак І.Л.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Глобальне середовище міжнародних інвестицій різко змінилося з початком повномасштабного вторгнення в Україну, яке почалося тоді, коли світ ще не оговтався від наслідків пандемії. Війна впливає далеко за межами безпосередньої близькості до неї, викликаючи кризу вартості життя, що зачіпає мільярди людей у всьому світі, зі зростанням цін на енергоносії та продукти харчування, що знижує реальні доходи та посилює борговий стрес. Невпевненість інвесторів та небажання ризикувати можуть суттєво знижувати тиск на глобальні прямі іноземні інвестиції.

Повномасштабне вторгнення в Україну ще більше ускладнило мобілізацію внутрішніх ресурсів у країнах, що розвиваються, і без того утруднену пандемією COVID-19 і стихійними лихами, що почастишали, в умовах зміни клімату. У ситуації зростання та нестійкості боргу, не маючи належних багатосторонніх механізмів реструктурування, країни змушені скорочувати свій бюджетний простір у той час, коли їм слід його збільшувати.

Міжнародні інвестиції відіграють важливу додаткову роль стосовно внутрішніх державних інвестицій. І нові податкові правила вплинуть на те, як країни традиційно заохочували та часто конкурували за міжнародні інвестиції за допомогою низьких податкових ставок, податкових пільг та особливих економічних зон. Податкові реформи відкривають для країн, що розвиваються, можливості не тільки з точки зору доходів, але і з точки зору залучення інвестицій. У стратегічному плані зменшиться конкуренція податкових пільг. Насправді необхідність перегляду інструментарію заохочення інвестицій дає шанс зробити дорогі пільги стійкішими.

У першому кварталі 2022 року різко зросла кількість нових заходів інвестиційної політики, переважно через повномасштабне вторгнення в Україну. Вони включали прямі заборони або обмеження на ПІІ, а також заходи, що впливають на широкий спектр іноземних угод та опосередковано на інвестиційну діяльність. До них входили санкції проти фінансових установ; заходи обмеження торгівлі та перевезень; а також заборони на поїздки та заморожування активів сотень фізичних та юридичних осіб. Заходи національної інвестиційної політики, прийняті останнім десятиліттям, свідчать про широке використання податкових пільг для інвестицій у всіх регіонах.

Для досягнення цілей стійкого розвитку необхідно спрямовувати більше коштів туди, де вони найбільше потрібні — на місцях у країнах, що розвиваються. При цьому також мають бути зроблені серйозні зусилля щодо мобілізації внутрішніх ресурсів.